

Eesti Puuetega Inimeste Koda
epikoda@epikoda.ee

Teie 20.02.2025 Nr 15
Meie 01.04.2025 nr4.2-3/513-2

**Vastus pöördumisele seoses hooldajatoetuse
maksimisega ja ravikindlustuse jätkamisega
peale hooldatava surma**

Täname Teid pöördumast.

Ravikindlustuse tagamine Eestis on seotud sotsiaalmaksu kogumise ja jaotamisega, ning selle muutmine on võimalik, kuid see nõuab arutelu läbiviimist, seadusandlike muudatusi ja põhjalikku analüüsi.

Täna on täiskasvanule hooldaja määramine üks 13 sotsiaalteenusest, mida vallad ja linnad peavad sotsiaalhoolekande seaduse järgi oma elanikele korraldama. Teenuse osutamise tingimusi seadus detailselt ei reguleeri – need on jäetud kohalike omavalitsuste otsustada.

Kohalikule omavalitsusele on seadusega pandud kohustused, kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS) kohustab kohalikku omavalitsust korraldama oma vallas või linnas sotsiaalteenuste osutamist ning sotsiaaltoetuste ja muu sotsiaalabi andmist (KOKS § 6 lg 1). Sotsiaalhoolekande seadus (SHS) näeb ette, et kohalik omavalitsus kehtestab oma vallas või linnas sotsiaalhoolekandeabi andmise korra, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust ja rahastamist ning nende taotlemise tingimusi ja korda (SHS § 14 lg 1).

Sotsiaalmaksuseadusega (§ 6 lg 11) on kehtestatud, et kui kohalik omavalitsus otsustab hooldajatoetust maksta, tuleb tal mittetöötava hooldaja, sh vanema eest tasuda sotsiaalmaksu ja seeläbi tagada hooldajale ravikindlustus. Töötava hooldaja eest ei ole kohalikul omavalitsusel õigust sotsiaalmaksu maksta.

Täna on SHS tulenevalt kohalikel omavalitsustel õigus kehtestada erineva suurusega toetusi ja pakkuda teenuseid. Oluline on see, et kohalik omavalitsus lähtuks teenuseid ja toetusi pakkudes inimese tegelikust abivajadusest ja inimesed saaksid vajalikku abi.

Kahjuks tuleb tõdeda, et hooldajatoetuse seaduse ja põhimõtete muutmine kiirkorras ei ole võimalik, see samm nõuab ka riiklikku rahastamist. Käesoleval ajal on rahastuste planeerimine seotud majandusliku üldise keerulise olukorraga. Seaduse muutmine nõuab põhjalikku analüüsi, arutelu, VTK koostamist ja seadusandlikku

menetlust. Iga muudatus peab olema kooskõlas teiste seadustega ning arvestama laiemate sotsiaalsete ja majanduslike mõjudega.

Hooldajate sotsiaalsete garantiide parandamiseks näeme täna vaid seda, et kohalikud omavalitsused saavad kehtestada oma määrukses sellise täiendava võimaluse, millega saab pakkuda lisagarantiisid hooldajatele.

Hooldajate õiguste ja vajaduste osas teadlikkuse tõstmine ning avalik arutelu KOV-ga võivad aidata kaasa poliitilistele muudatustele ja sotsiaalsete garantiide parandamisele. Oluline on, et muudatused oleksid hästi põhjendatud ja arvestaksid kõigi osaliste huve.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kersti Suun-Deket
hoolekande osakonna juhataja

Maarika Tarum
maarika.tarum@sm.ee